

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Petra Šuránka v právní věci žalobce: **V. S.**, zastoupený JUDr. Irenou Smítkovou, advokátkou, sídlem Gen. R. Tesaříka 256, Příbram, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2024, č. j. KUJCK 100598/2024, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 10. 2024, č. j. 54 A 11/2024-12,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Zástupkyně (zmocněnkyně) JUDr. Irena Smítková, advokátka, podala jménem žalobce (zmocnitele) dne 16. 10. 2024 žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného ve věci přestupku proti občanskému soužití a veřejnému pořádku. K žalobě nepřipojila plnou moc, jíž by doložila oprávnění k zastupování žalobce v řízení o žalobě. Krajský soud v Českých Budějovicích vyzval zástupkyni usnesením ze dne 17. 10. 2024, č. j. 54 A 11/2024-11, aby předložila plnou moc udělenou jí žalobcem k zastupování v řízení o žalobě, a to ve lhůtě tří dnů ode dne doručení usnesení. Usnesení bylo zástupkyni doručeno dne 17. 10. 2024 (čtvrtek) do její datové schránky. Lhůta k doložení plné moci uplynula v pondělí dne 21. 10. 2024. Plná moc nebyla ve stanovené lhůtě ani později do okamžiku rozhodnutí soudu doložena. Krajský soud proto usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku (vydaným ve čtvrtek dne 24. 10. 2024) podanou žalobu odmítl pro nedostatek podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že se správní orgány dostatečně nezabývaly příčinou jeho jednání a hodnotily pouze následek, který kvalifikovaly jako přestupek. K odmítnutí žaloby stěžovatel uvedl, že

zástupkyně odeslala žalobu datovou zprávou v situaci problematického internetového připojení. V téže době pak obdržela výzvu krajského soudu k předložení plné moci, kterou však přehlédla. Krajský soud ve výzvě stanovil krátkou třídní lhůtu, z níž část připadla na sobotu a neděli. Nelze opomenout ani vzdálenost sídla zástupkyně od stěžovatelova bydliště a jeho zdravotní postižení, které ztěžuje vzájemnou komunikaci. Z tohoto důvodu stěžovatel s odkazem na judikaturu Ústavního soudu pokládal odmítnutí žaloby za nepřiměřené zkrácení jeho práv a odepření přístupu k soudní ochraně.

[3] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s odmítnutím žaloby z důvodu nedoložení plné moci. Zároveň z procesní opatrnosti doplnil, že ani z plné moci ze dne 28. 11. 2022 (založené ve správním spisu) neplyne, že byla udělena pro soudní řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[5] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a uplatní se na všechny věci, ve kterých před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[6] Závěr, že doložení plné moci zástupce je nutnou podmínkou řízení i pro oblast správního soudnictví, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyslovil již v usnesení ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS: „*Ve správním soudnictví jsou podmínky řízení vnímány jako takové podmínky, za nichž soud může rozhodnout ve věci samé; jejich nedostatek tedy brání soudu vydat meritorní rozhodnutí (srov. § 103 o. s. ř. podpůrně za použití § 64 s. ř. s.). Jsou chápány jako podmínky přípustnosti procesu jakožto celku, přičemž se upínají k procesním úkonům stran či soudu (...) Teorie procesního práva i soudní praxe řadí mezi podmínky řízení na straně soudu především pravomoc, příslušnost, na straně účastníků řízení způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, popřípadě též plná moc zmocněnce v případě zastoupení.*“

[7] Krajský soud v napadeném usnesení správně vycházel z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019, č. j. 6 As 405/2017-33, č. 3860/2019 Sb. NSS. V něm rozšířený senát uvedl, že každý, kdo v řízení vystupuje jako zmocněnec účastníka (žalobce), musí své oprávnění doložit již při prvním úkonu, který ve věci učinil. Nedoložením oprávnění zastupovat vzniká pochybnost, zda zmocněnec skutečně vykonává v řízení práva osoby, za jejíhož zástupce se označil, a chybí tak jedna z podmínek řízení. Tento nedostatek podmínek řízení je odstranitelný, přičemž je to zmocněnec, kdo musí soudu deklarovat oprávnění činit v řízení procesní úkony. Zpravidla se tak děje předložením plné moci jako průkazu uzavřené dohody o zastupování mezi účastníkem řízení a jeho

pokračování

zástupcem. „Byla-li žaloba podána zmocněncem jménem zmocnitele (procesní úkon byl zjevně činěn za jiného), je zákonnou povinností zmocněnce doložit soudu své oprávnění zmocnitele zastupovat. Pokud tuto zákonnou povinnost zmocněnec přes výzvu soudu nesplní, je soud oprávněn žalobu odmítnout pro nedostatek podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., aniž by byl povinen vyzývat ke splnění této povinnosti vedle zmocněnce i samotného zmocnitele“ (bod 23, tamtéž). Z citovaného rozsudku rozšířeného senátu dále vyplývá (bod 25), že „povinnost soudu oslovit vedle zmocněnce též přímo zmocnitele je vyhrazena jen výjimečným případům. Tak tomu bude např. v případě, když si zmocnitel nepřipustně zvolí dva různé zástupce (viz usnesení NS ze dne 24. 10. 1996, sp. zn. 2 Cdon 1007/96, či rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2010, č. j. 1 Afs 62/2010-61), anebo když zmocněnec na výzvu soudu sdělí, že podání návrhu na zahájení řízení prováděl jako neodkladný úkon, ale že plnou mocí pro řízení samotné nedisponuje (např. viz § 20 odst. 6 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii)“. Pro úplnost pak rozšířený senát doplnil (bod 26), že pouze v případě, bude-li „žaloba podepsána jak zmocnitelem, tak zmocněncem a zmocněnec na výzvu soudu k předložení plné nereaguje, soud v řízení dále postupuje, jako kdyby účastník zastoupen nebyl.“

[8] Citované závěry Nejvyšší správní soud shodně aplikoval také v řadě svých pozdějších rozhodnutí (viz např. rozsudek ze dne 16. 1. 2025, č. j. 9 As 166/2024-54, usnesení ze dne 28. 11. 2024, č. j. 3 As 211/2024-24, nebo usnesení ze dne 11. 7. 2024, č. j. 1 As 117/2024-24). Opětovně je pak rozšířený senát Nejvyššího správního soudu potvrdil také v rozsudku ze dne 26. 3. 2024, č. j. 2 As 103/2023-47, č. 4599/2024 Sb. NSS, bod 45 *in fine*.

[9] Zástupkyně, která jménem stěžovatele podala žalobu datovou schránkou, je advokátkou, tedy profesionálem, který je oprávněn zastupovat účastníky v soudním řízení. Tím spíše tedy bylo její povinností na výzvu krajského soudu reagovat, a to buď řádným doložením oprávnění (plné moci) k zastupování stěžovatele v řízení, anebo žádostí o prodloužení lhůty ke splnění uvedené povinnosti, případně oznámením, že plnou mocí nedisponuje a že žalobu podala z procesní opatrnosti jako neodkladný úkon. Nic z uvedeného však zástupkyně vůči soudu neučinila. Z jejího vlastního vyjádření plyne, že doručenou výzvu soudu přehlédla. Byť je tvrzené přehlédnutí lidsky pochopitelné, zástupkyně za ně nese plnou odpovědnost, a to bez ohledu na jí tvrzené možné technické problémy s dálkovým připojením. Toto přehlédnutí nelze považovat za důvod zpochybňující zákonnost napadeného usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby.

[10] K namítané délce lhůty, která byla soudem stanovena na tři dny, Nejvyšší správní soud uvádí, že byť se jedná o lhůtu krátkou a hraniční, rozšířený senát v rozsudku č. j. 6 As 405/2017-33 (bod 32) uvedl, že předložení plné moci představuje rutinní úkon, který by měl být spojen již se samotným podáním žaloby. Plnou mocí má zástupce disponovat již při prvním úkonu za zmocnitele vůči soudu. V rozsudku ze dne 30. 4. 2019, č. j. 1 As 117/2018-39, Nejvyšší správní soud nepovažoval za nepřiměřenou lhůtu v délce pěti dnů. V tomto případě nelze odhlížet ani od toho, že stanovená lhůta je lhůtou soudcovskou, zástupkyně tedy mohla plnou moc předložit kdykoli do okamžiku vydání napadeného usnesení. Ode dne podání žaloby (16. 10. 2024) až do okamžiku vydání napadeného usnesení (24. 10. 2024) měla zástupkyně lhůtu delší než týden, aby plnou moc doložila, případně aby na výzvu soudu reagovala shora popsáním způsobem. Sama zástupkyně uznala, že nastalou situaci nezapříčinila krátká lhůta, nýbrž přehlédnutí výzvy soudu doručené jí do datové schránky. Svou nečinností tak zástupkyně rezignovala na splnění jedné ze základních povinností (předložení plné moci opravňující ji k zastupování

účastníka v řízení), v důsledku čehož došlo k odmítnutí žaloby pro neodstranění nedostatku podmínek řízení. O tomto následku soud poskytl ve výzvě řádné poučení.

[11] V souvislosti s vyjádřením žalovaného pak Nejvyšší správní soud podotýká, že ani případný poukaz zástupkyně na plnou moc založenou ve správním spise, který v daném případě neučinila, by nepostačoval, neboť plná moc byla omezena výhradně na odvolací správní řízení. Nezmocňovala tedy zástupkyni k podání správní žaloby.

[12] Ve vztahu k nálezům Ústavního soudu (odkazovaným v kasační stížnosti) pak Nejvyšší správní soud uvádí, že se týkaly odmítnutí dovolání Nejvyšším soudem v situaci, kdy se účastník řízení řídil (chybným) poučením prvostupňového soudu (viz např. nálezy ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 1636/20, ze dne 6. 2. 2018, sp. zn. III. ÚS 976/17, či ze dne 20. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 3157/14). V nynější věci krajský soud chybné poučení neposkytl, k odmítnutí žaloby došlo z důvodu nereagování na výzvu soudu a nedoložení zastoupení v řízení. Závěry Ústavního soudu plynoucí z odkazovaných nálezů proto na nynější věc nedopadají z důvodu skutkových a právních odlišností.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud k opakovaným stěžovatelským písemným podáním podotýká, že v nyní souzené věci bylo kasační stížností napadeno usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby z procesních důvodů. Věcným posouzením přestupku se krajský soud v předchozím řízení vůbec nezabýval z důvodu neodstranění nedostatku podmínky řízení. Z téhož důvodu se tak vlastním přestupkovým jednáním stěžovatele nemohl zabývat ani Nejvyšší správní soud.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou a nepochybil při výkladu procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namísto rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již zmiňované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2025

pokračování

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu